

NAS GLAS

Glasilo Osrednje Zveze javnih
nameščenecv in upokojencev
:: za Slovenijo v Ljubljani. ::

Cena posamezne štev. 1 Din.

„NAS GLAS“ izide vsak četrtek.

Celoletna naročnina . . . Din. 40.—

Polletna naročnina 20.—

Četrletna naročnina 10.—

Za inozemstvo je dodati poštino.

Oglasi po ceniku.

Uredništvo: Ljubljana, Rimska cesta štev. 20/II. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani

Upravištvu: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/L. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Kaj je novega pri O. Z.

4. Skupna akcija.

V Zagrebu se je 22. in 23. t. m. vršil sestanek zastopnikov pokrajinskih zvez javnih nameščenecv in vpokojencev za Slovenijo, za Hrvatsko in Slavonijo, za Bosno in Hercegovino in za Dalmacijo. Navzoči so bili gospodje: 1. dr. Viktor Benkovič, kot predsednik sestanka in kot predsednik »Saveza javnih nameštenika za Hrvatsku in Slavoniju«; 2. Maks Lilleg, kot predsednik »Osrednje zveze javnih nameščenecv in vpokojencev za Slovenijo« s tajnikom Bekšom; 3. prof. Marin Katunarić kot predsednik »Saveza staleških organizacija državnih nameštenika i umirovljenika za Dalmacijo«; 4. Milan Serbedžija kot zastopnik »Organizacije poštanskih i brzojavnih nameštenika« in 5. prof. Anton Jiroušek kot prvi podpredsednik »Saveza javnih nameštenika za Hrvatsku i Slavoniju«.

Namen sestanka:

Razprava o sedanjem položaju z ozirom na bližajočo se uzakonjenje novega zakona o civilnih državnih nameščencih in o zvišanju draginskih doklad za javne nameščenecv v obče.

Predsednik dr. Benkovič naglašja v svojem nagovoru, da ne pričakuje od nove službene pragmatike prav nobene koristi, če tudi bi se ta uzakonila že v najbližji bodočnosti. Boji se namreč, da bi z uzakonjenjem službene pragmatike smatrala vlada vprašanje državnih nameščenecv za definitivno rešeno. Vsakdo izmed nas ve, da nam more v sedanjem gmotnem položaju prinesiti trenutno zboljšanje samo zadostno zvišanje draginskih doklad, ali pa, kar bi bilo po njegovem mnenju še najboljšje, takojšnje radikalno reduciranje sedanje nevdružne draginje. Hrvatska in Slavonija glede službene pragmatike doslej nista podvzeli nobene akcije. Vsi hrvatski javni nameščenci namreč imajo bridko izkušnjo, da bo tako vlada kot Narodna skupščina sprejela v okvir zakona takšne določbe, ki njej najbolj konvenirajo in da se na amandmane pokrajinskih zvez državnih nameščenecv zakonodajni odbor ne bo oziral. Že neštokrat se je tako zgodilo, zato ne more imeti zaupanja v sedanjo vlado, še manj pa v njeno voljo, da bi zboljšala na ta ali drugi način gmotni položaj javnih nameščenecv. Zato so Hrvatje v svoji opravičeni ogorčenosti prišli do povsem naravnega zaključka, da je treba uveljavljenje našega programa izsiliti potem javnih neštevilnih shodov, resolucij in tiska. Ta sklep se mu zdi tembolj opravičen, ker na

merodajnih mestih za težnje javnih nameščenecv ni najti nobenega umevanja in ker je obče znano, da meče vlada vse predstavke pokrajinskih zvez, pa najsi pridejo od katerekoli strani, v koš. Ako so navzoči zastopniki slovenske, dalmatinske in bosanske pokrajinske zveze drugačnega mnenja, prosi potrebnih predlogov in izjav, nakar bo mogoče po vsestranski stvarni debati storiti potrebni ukrep in določiti smer bodoče akcije.

Zastopnik Slovencev Lilleg vzame izjavo zastopnika za Hrvatsko in Slavonijo dr. Benkoviča na znanje in poudarja, da bo povedal svoje mnenje ne glede na desno in levo, vsled česar prosi navzočega predsednika dr. Benkoviča, da sprejme njegova izvajanja sina ira et studio.

Oriše na kratko zgodovino osnutka novega zakona o civ. državnih nameščencih ter poseže v dobo, ko je bil prvotni osnutek tega zakona poslan vsem organizacijam v proučevanje. Končni osnutek tega zakona pa, ki ga je izdelala posebna vladna komisija, je bil sad ankete meseca oktobra lanskega leta. Za ta osnutek so se torej morale zediniti vse pokrajinske zveze, vsled česar smatra za popolnoma neumestno, da bi katerikoli izmed teh zvez imela pravico sabotirati osnutek s pasivno rezistenco. Položimo si roko na srce in priznamo odkrito, da ne smemo pripisovati tolike krivde na zakašnjenju uzakonjenja službene pragmatike vladi in Narodni skupščini, kakor pa nam samim. Vsem je znano, da je bil osnutek tega zakona doposlan pokrajinskim zvezam že skoraj pred enim letom, da pa so nekatere zveze stavile svoje izpreminjevalne predloge šele v zadnjem času, dočim se Savez javnih nameštenika v Zagrebu te akcije sploh ni udeležil. To je treba ugotoviti z vso pozitivnostjo, ki je danes tembolj potrebna, ker vemo, da stojimo pred odločilnim trenutkom, ko je treba izvesti glavne točke našega programa. Z dr. Benkovičem, ki pravi, da službena pragmatika državnim nameščencem ne more prinesiti izboljšanje gmotnega položaja ne more docela soglašati. V načrtu tega zakona so sprejete določbe, ki zagotavljajo državnim nameščencem takšen življenjski položaj, ki jim gre po njih zvanju in službenem položaju. Noben člen tega zakona ne oménja, da bi se morale draginske doklade docela ukiniti, pač pa je temeljna in položajna plača s stanarinsko doklado fiksirana tako visoko, da bi se gmotni položaj državnih nameščenecv že s tem v marsikaterem primeru izboljšal. V ostalem je naša dolžnost, da vse pravočasno ukrenemo in vlado prepričamo, da je njena neodložna dolž-

nost, pričeti s takojšnjim proučevanjem takozvanega indeksnega zakona, ki določa avtomatično zvišavanje ali pa znižavanje draginskih doklad. Službena pragmatika tvori za vse državne uslužbenecv naše kraljevine nekako bazo, s katero se za vse državne nameščenecv izenačujejo pravice in dolžnosti. Službena pragmatika bi na mah odpravila vse partizanske manevre, ki so pri nameščanju državnih nameščenecv v mnogih slučajih še danes običajni. Zatvorila bi vrata vsaki protekciji in koruptnosti. Če bi nam ta zakon v vsem svojem obsegu ne nudil drugega, kakor samo to, že imamo dovolj razlogov, da vpostavimo vse svoje sile za uveljavljenje tega zakona.

Ko je ponovno prevzel pri Osrednji zvezi javnih nameščenecv za Slovenijo meseca maja 1922 predsedstvo, je smatral za svojo prvo nalogo, da izdela Osrednja zveza za Slovenijo po točnem proučevanju načrta zakona o civ. drž. nameščencih izpreminjevalne predloge. Slovenija je izdelala nekaj delovni program, ki ga je priobčila vsem drugim pokrajinskim savezom. Na žalost pa mora ugotoviti, da je vse točke tega programa sprejel samo Split in zadnji čas tudi Sarajevo, dočim je Zagreb sicer nekako obširno, pa vendar le precej ozkosrčno izjavil, da bo načrt novega zakona službene pragmatike šele pričel proučavati. V rokah ima dokaze, da tega načrta Zagreb sploh ni proučil in še manj stavil kakor izpreminjevalne predloge, pač pa je v prvi vrsti storila to Ljubljana, katere amandmani so se vpoštevali tudi pri Glavnem Savezu, pozneje pa tudi Split in Sarajevo. Smatra torej, da Zagreb svojih dolžnosti doslej ni tako izviševal, kakor je bilo potrebno, v kar mu služi kot dokaz tudi dejstvo, da na ponovne naše dopise iz meseca julija ni odgovarjal. Šele na grožnjo, da bo Slovenija prekinila vsak stik s hrvatskim savezom, je prejel 23. julija t. l. dopis zagrebškega saveza, ki veli, da se z našim programom v celoti strinja. Vendar pa se pri tem ta dopis ne dotakne prve točke našega programa, ki izključuje iz delovanja pokrajinskih zvez vsako politično strankarsko stališče.

Kar se tiče javnih shodov, ki jih namestava v najbližjem času izdejskovati zagrebški savez, je mnenja, da bi takšna taktika v času, ko je vlada pokazala resno voljo, da se hoče podrobno baviti z vprašanjem državnih nameščenecv, ne bila uspešna. Iz stvarnih političnih nagibov je treba vsaj za dobo, dokler se ne sestane Narodna skupščina, onemogočiti prirejanje takih shodov. Slovenija je polagala največjo važnost, da se skliče manife-

stacijska skupščina v Beogradu. To se je tudi zgodilo, in z zadovoljstvom lahko beležimo, da je ta skupščina sklenila resolucijo v smislu našega delovnega programa. V času, ko je politično življenje tako razdvojeno, se mu zdi tem manj umestno uveljaviti izvedbo programa potem javnih shodov, ker je znano, da se na takšnih shodih smer zborovanja le prerada, preokrene na politično polje in na ta način posredno izzove prilika za kometarje, ki bi z dnevnim redom shodov ne smeli biti v bistveni zvezi. O. Z. za Slovenijo in morda tudi vse ostale pokrajinske zveze so bile upravičenega mnenja, da se zagrebški savez iz gotovih političnih nagibov skupnemu delovanju namenoma odteza. Za to našo trditve nam ne manjka dokazov. Vsi priznavamo posameznikom kot državljanom vse pravice do političnega udejstvovanja, pa bodisi v tem ali onem pravcu, vendar pa nam mora biti ob vsaki priliki jasno pred očmi, da za nobeno ceno ne smemo identificirati stanovskih in strokovnih društev s političnimi organizacijami. Vsak izmed nas si mora biti svest storjene prispege, s katero se je bil zavezal, da služi kot državni nameščeneec samo v prid ujedinjeni državi Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Ljubljanska zveza je porabila v izvedbo svojega programa najrazličnejše prilike, da bi o težnjah državnih nameščencev poleg vlade informirala tudi krono. V smislu sklepa seje širšega odbora z dne 28. julija t. l. je potom kraljevega osebnega tajnika Njeguše Petroviča in potom predsedstva pokr. uprave zaprosila za avdijenco pri Njegovem Veličanstvu kralju. Žal, da avdijenca ni bila dovoljena in da je minister dvora drugače odločil. Zato smo predložili zgoraj objavljeno spomenico. Uspeh te spomenice je bil — tako vsaj domnevamo — ta, da je kralj ministru za konstituanto sporočil svojo željo, da prične zakonodajni odbor čimprej z rešitvijo vprašanja državnih nameščencev. V to svrhu naj bi služilo vsaj deloma takojšnje uzakonjenje službene pragmatike. Ko se je vršil v Ljubljani kronski svet, je O. Z. predložila svoje zahteve tudi ministru za socialno politiko in s tem izposlovala, da se je kronski svet načelno baval z draginskim vprašanjem, ki je v najožji zvezi s specijelnim našim vprašanjem. Ljubljanska O. Z. se je obrnila na načelstvo vseh političnih strank z zahtevo, naj na svoje poslance vplivajo, da se kot člani zakonodajnega odbora, ki bi se imel sestati 16. avgusta t. l., sej polnoštevilno udeležujejo in tako omogočijo, da bo Narodna skupščina v pospešenem postopku mogla izglasovati zakon o državnih nameščencih že na svoji prvi seji. Žal, da se bo zakonodajni odbor sestel šele 1. septembra. Ni pa še s tem rečeno, da bi zakona ne mogel pretresti do 25. septembra, ko se snide Narodna skupščina. Prosi ostale zastopnike pokrajinskih zvez, da v istem smislu vplivajo na načelstva svojih političnih strank. Nič manj potrebno pa ni, da se vse pokrajinske zveze čimprej obrnejo na predsednika finančnega odseka Vojo Veljkoviča s prošnjo, naj se zajedno z zakonodajnim odborom skliče tudi finančni odbor. Naloga finančnega odbora bi bila, da že končno reši ukinjenje maksimiranja rodbinskih doklad, da zagotovi zvišanje draginskih doklad na osnovi tzv. »Glidingscala« v obče, da se ukine 100odstotni odbitek od enomesečne draginske doklade za zvezo nabavljajalnih zadrug in da se v materijelnem oziru korenito revidira uredba o potnih stroških in kilometrinah, ki datira še izza meseca oktobra 1920.

Še-le, ko bo prehojena ta zadnja legalna pot, postane aktualno vprašanje, kaj storiti potem, ako vlada odkloni te naše zahteve.

Čas javnih shodov torej za enkrat ne bi bil oportun, ne misli pa s tem, da bi se takšni shodi ne mogli vršiti kot zadnje sredstvo v dosego naših ciljev. O vseh teh korakih naj se takoj obvesti Glavni Savez z nalogom, da te naše težnje na kompetentnih mestih z vsem poudarkom podpira. Mnenje, da Glavni Savez ne deluje, se mu zdi pogrešno. Le vsled nedostajanja inicijative vseh pokrajinskih zvez brez izjeme in vsled pomanjkanja organizatorne sile, se nam zdi, da Glavni Savez svoji nalogi ni kos. Uspešno delo Glavnega Saveza je odvisno od uspešnega delovanja pokrajinskih zvez in če je treba, da se Glavni Savez v svojem ustroju reorganizira, smatra tembolj potrebno, da se reorganizira v prvi vrsti tisti pokrajinski savez, ki je reorganizacije v prvi vrsti potreben. Glavni Savez naj bo po njegovem mnenju eksekutiva pokrajinskih savezov in obenem kontrola, da se vlada za naše zahteve v resnici tudi interesira.

Po končanem poročilu prosi Lilleg predsednika dr. Benkovića, da otvori debato.

Dr. Benković izjavi na kratko, da se v obče strinja z izvajanjem Lillegovimi in uvidi potrebo taktike, ki nekako zapoveduje, da bi bila prireditelj javnih shodov v sedanjem času kvarna stvar sama. Čisto gotovo pa je, da v odboru ne bo mogel prodreti s predlogom, naj se taki shodi odgode za več kakor mesec dni. Nimamo nobenega jamstva, nadaljuje dr. Benković, da nam vlada oziroma finančni odbor sporazumno z ministrskim svetom v smislu člena 51. zakona o draginskih dokladah z dne 28. febr. 1922 draginske doklade sploh zviša, čim bo enkrat uveljavljen zakon o civ. drž. nameščencih. Boji se upravičeno, da bo vlada z uzakonjenjem službene pragmatike smatrala naše vprašanje za rešeno in da k zvišanju draginskih doklad ne bo hotela pristopiti. Dobro izkušnjo smo doživeli z uredbo o nabavljajalnih zadrugah, ki nam ni prinesla prav nobenega haska. Kljub temu pa je vlada imela namen ravno s to uredbo izboljšati položaj državnih nameščencev. Načelno bo on glasoval za vsak sklep današnjega sestanka, vendar pa s tem pridržkom, da je treba že danes določiti smer naše akcije za slučaj, da bi zakonodajni in finančni odbor ne rešila naših zadev.

Lilleg je mnenja, da imamo za ta slučaj še vedno proste roke. Predvsem pa je potrebno, da angažiramo za našo akcijo vse svoje poslance in da damo striktna navodila Glavnemu Savezu. Neobhodno se mu zdi potrebno, da izzovemo v dani priliki anketo vseh delegatov pokrajinskih zvez v Beogradu. Danes bi bila takšna anketa brezuspešna. V Beogradu ni ministrskega predsednika ne finančnega ministra; tudi zakonodajni in finančni odbor še ne zborujeta.

Prof. Katunarić (Dalmacija) govori v smislu Lillegovih izvajanj. Izjavi, da ima polnomočna pooblastila tudi od predsednika »Saveza za Bosno in Hercegovino«, ki se današnjega sestanka ni mogel udeležiti. Bavi se podrobno z nepravilnostmi v Glavnem Savezu. Soglašja z Lillegom, da je inicijativa od strani posameznih pokrajinskih zvez prvi pogoj za delovanje Glavnega Saveza. Pripomni, da je od izvestne strani o zakonodajnemu odboru predložen načrt službene pragmatike dobro informiran. Načrt je ministrski komite predelal na tako razočarljiv način, da vsem državnim nameščencem ne bo konveniral. Zlasti postavke temeljnih plač so bistveno izpremenjene. Tudi glede položaja in fiksiranja kategorij so se izvršile občutne izpremembe. Treba nam je torej biti budnim in naročiti Glavnemu Savezu, da nas o podrobnostih vseh izprememb takoj informira. Lilleg je

mnenja, naj bi bil pri sejal zakonodajnega in finančnega odbora kot poslušalec navzoč tudi en delegat vsakega pokrajinskega saveza in Glavnega Saveza, ki bi o dalekosežnih izpremembah zakona takoj poročal predsedstvu svojega Saveza. Skratka, treba je, da smo informirani o vsem poteku razprav, nakar bomo morali apelirati na poslance v Narodni skupščini.

Serbedžija soglašja z Lillegovim načrtom. Beogradski kongres državnih nameščencev, ki naj ga za slučaj, da vlada ne ugodimo našim zahtevam, skliče Gl. Savez, naj o naši akciji nadaljno ukrepa.

Po končani debati sklenejo zastopniki vseh pokrajinskih zvez soglasno, naj se takoj odpošlje vsem političnim klubom, Glavnemu Savezu, predsedstvu zakonodajnega odbora, predsedstvu fin. odbora, predsedstvu min. sveta, predsedstvu Nar. skupščine in finančnemu ministru sledeča

5. resolucija:

Pooblaščen zastopniki

»Osrednje Zveze javnih nameščencev za Slovenijo«, »Saveza javnih nameštenika za Hrvatsku i Slavoniju«, »Saveza staleških organizacija državnih nameštenika i umirovljenika za Dalmacijo«, »Saveza državnih nameštenika za Bosnu i Hercegovinu« in »Organizacije poštanskih in brzojavnih nameštenika« so sklenili povodom dne 22. in 23. avgusta 1922 v Zagreb sklicanega sestanka in po ugotovitvi soglasnosti sledečo

resolucijo:

1. Pooblaščen zastopniki zgoraj navedenih organizacij ugotavljajo z zadovoljstvom, da je vlada v zadnjem času osvedočila resno voljo za rešitev vprašanja civilnih državnih nameščencev.

Dejstvo, da je vlada predložila zakonodajnemu odboru načrt zakona, ki velja za civilne državne nameščence vse kraljevine, pozdravljajo tem radostneje, ker bo ta zakon po njih prepričanju na enoten in pravičen način uredil razmerje, ki veže državo z njenimi nameščenci in tako dovedel do popolnega izenačenja dolžnosti in pravic državnih nameščencev vseh treh narodnostnih plemen.

Vendar pa morajo ob tej priliki opozoriti vlado, da bi uveljavljenje samo tega zakona državnih nameščencev, kojih socialni položaj zaostaja danes daleč za onim materialnih delavcev, ne zadovoljilo in jim ne prineslo zadostnega in trajnega izboljšanja njih življenjskih prilik. Zato zahtevajo:

2. da se iz razlogov, ki so jih podpisane organizacije naglašale že v neštetih predstavkah in resolucijah, ukine rešenje gospoda finančnega ministra od 7. aprila t. l. DR. br. 47412 o maksimiranju rodbinskih doklad nižjim državnim uslužbencem;

3. da kraljevska vlada izboljša obupni gmotni položaj državnih nameščencev z nedolžnim in vsakokratni draginji odgovarjajočim zvišanjem draginskih doklad ter v tem smislu preuredi zakon o draginskih dokladah z dne 28. febr. 1922 (Službene Novine br. 45 od 10. marca 1922) na način, ki bo zagotavljal državnim nameščencem stanju primeren življenjski obstanek. Kot najizdatnejši pripomoček za ureditve avtomatično rastočih ali padajočih doklad, smatrajo podpisani zastopniki takozvano »Glidingscala« ali indeksni zakon, ki zagotavlja tudi nameščencem ostalih modernih držav v vseh draginskih fazah redno preživljanje.

Podpisani zastopniki so sicer z ozirom na potrebo končne ureditve državnega budžeta načelni nasprotniki vsake po draginji izzovane doklade, ne morejo pa v imenu svojih organizacij čakati na negotov uspeh od vlade zoper draginjo raynkar započete akcije.

4. Uveljavljanje novega zakona o civilnih državnih nameščencih z dnem, ko se zopet prvič sestane Narodna skupščina, smatrajo podpisani zastopniki za nič manj važno zadevo kot zvišanje draginjskih doklad. Zato odločno zahtevajo, da razpravlja Narodna skupščina o tem zakonu kot prvi točki dnevnega reda in izjavljajo, da bi vsak junktim za ceno neodložnega uzakonjenja službene pragmatike izzval v vseh vrstah državnih nameščenec najodločnejši odpor.

5. Plačevanje 10 % prispevka od osebnih draginjskih doklad, ki ga imajo za enomeščeno dobo in skozi pet let plačevati državni nameščenci v smislu uredbe o nabavljajnih zadrugah z dne 5. decembra 1920 (Sl. Nov. br. 292 od 30. decembra 1920) Savezu teh zadrug, naj se brezpogojno ukine. Ta odtegljaj je iz razlogov splošne draginje nevzdržen. Državno nameščenstvo ga opravičeno smatra kot akt brezpravnosti in to tem bolj, ker Savez nabavljajnih zadrug še do danes ni položil računa o milijonskih od finančnega ministra prejetih svotah.

Tudi je trgovska konjunktura še vedno takšna, da izključuje vsako izdatnejšo konkurenco, vsled česar namen nabavljajnih zadrug ne more odgovarjati v uredbi določenim načelom, ki pa jih vlada sama ne vpoštevata v zadostni meri.

6. Vzporedno z ugoditvijo pod točko 2—5 navedenih zahtev je iz razlogov pod točko 3 po načelu »Gliding scale« (indeksnega zakona) izvesti temeljito revizijo uredbe o petnih stroških z dne 30. IX. 1920 DR br. 96.000 (Služ. Nov. br. 222 od 8. oktobra 1920).

7. Ker nudi člen 51. zakona o draginjskih dokladah z dne 28. februarja 1922 (Služb. Nov. br. 54 od 10. marca 1922) zadostno elastičnost za dopolnitev ali izpremembo tega zakona, vlada napram zahtevam pod točkami 2, 3 in 6 ne more uveljavljati tehničnih pomislekov.

Rešitev kreditnega vprašanja ne more delati težkoč, ker bi bilo mogoče višje izdatke začasno in akontativno kriti iz 7 % investicijskega posojila, ki gotovo ne pride do takojšnje in popolne investicije, marveč se potrebi v gotovih rokih.

8. Podpisane pokrajinske zveze izjavljajo, da si pridržijo v slučaju neizpolnitve ravnokar navedenih korakov nadaljnjih korakov proste roke, če sedaj vlado na neizbežne in nedogledne posledice, ako se tej resoluciji v polni meri ne ugodí.

V Zagrebu, dne 23. avgusta 1922.
Za »Organizacijo poštnih in brzojavnih nameštenika Dragotin Urbančič I. r., Milan Serbedžija I. r., Tomo Jovanović I. r. Za »Savez javnih nameštenika za Hrvatsku i Slavoniju«: dr. Viktor Benković I. r., prof. Anton Jiroušek I. r. Za »Savez staleških organizacija državnih nameštenika i umirovljenika za Dalmacijo«: prof. Marin Katunarić I. r., Krsto Mrša I. r., Šime Urić I. r. Vicko Jurjević I. r. Za »Savez državnih nameštenika za Bosnu i Hercegovinu«: Čuković I. r., Čavić I. r. Za »Osrednjo zvezo javnih nameščenec in vpo-kojencev za Slovenijo«: Maks Lilleg I. r., Jo-ža Bekš I. r.

Pred zaključkom sestanka prosi Lilleg dr. Benkovića, naj po vseh svojih močeh deluje na to, da pristopi S. j. n. v Zagrebu čimprej k Glavnemu Savezu.

Kot predsednik bo imel gotovo toliko vpliva, da polasni odborikom neizogibno potrebo enotnosti in solidarnosti. Plemenski pred-sodki in trenutna nesoglasja absolutno ne smejo biti razlog za separatistično delovanje.

Dr. Benković uveljavlja napram tej prošnji gotove pomisleke s pripombo, da ne more dati obveznega odgovora, ker je za tak sklep potrebno odobrenje občenega zbora. Bo

pa vedno deloval na to, da se med Glavnim Savezom v Beogradu in med S. j. n. v Zagrebu vzdrži kooperacija.

Bekš prosi vse navzoče zastopnike pokrajinskih zvez, naj medsebojno korespondenco čimbolj pospešujejo in posvečajo skrbnejšo pažnjo točnim odgovorom na dopise ostalih pokrajinskih zvez. Ne moremo se izogniti dojmu, da zakasnelo reševanje dopisov in odgovor na vprašanja v mnogih slučajih ovirajoče vpliva na ugodni potek skupne akcije in da vzbuja pri tistih pokrajinskih zvezah, ki skušajo inicijativno poslovati, opravičeno nevoljo. Znano je, da je uspeh največkrat odvisen od brzega sporazuma, do katerega pa more privedi seveda samo točna korespondenca.

Navzoči zastopniki pokrajinskih zvez se obvežejo, da bodo dali tajništvom v to svrhu potrebna navodila.

Predsednik dr. Benković se zahvali navzočim zastopnikom, posebno pa prvemu inicijatorju, predsedniku slovenske zveze Maksu Lillegu za dobro premišljeni načrt o nadaljni naši taktiki, na katerega so vsi zastopniki pristali. ter želi, da bi se odnosi med posamnimi pokrajinskimi zvezami in Glavnim Savezom čim bolj poglobili. Naloga S. j. n. bo, da vzpostavi s slovensko zvezo isto delovno razmerje, kakor je vladalo leta 1919. Prosi slovenskega zastopnika Lillega, naj se tudi v bodoče zavzema z vso njemu lastno agilnostjo za prosep državnih nameščenec. Savez j. n. v Zagrebu ga bo pri tem najizdatneje podpiral.

Nabavni prispevek.

Predsedstvu finansijskega odbora Narodne skupščine je O. Z. dne 1. septembra t. l. poslala sledečo vlogo:

»Bliža se zimska doba in z njo podvojeno trpljenje za državnega nameščenca.

V poletnem času je nemožnost nabave potrebnega perila, obleke in obutvi razmeroma lažje prebolel, ker so mu milostno priznane prilike.

Z draginjo v diametralnem nasprotju stoječih službenih prejemkih se je — četudi sam često gladujoč — za silo vendarle še vzdržal na površju, ker mu je zelenjadni trg nudil še dovolj prilike, da je nasitil vsaj skromno svojo rodbino.

Nabavljal si je za kuho najpotrebnejše kurivo sproti. Na morebitno zimsko zalogo drv in premoga pa tedaj ni smel računati, ako si je hotel rezervirati neobhodno potrebno sredstva za kruh.

Četudi telesno oslabljen, je vendar dočkal bližajočo se zimo z vsemi njenimi vremenskimi neprilikami, ko bo moral ostati s svojo družino doma za nezakurjeno pečjo — gladen, razcapan in bos. V mnogih slučajih ga bo trpljenja rešila neozdravljiva bolezen ali obup, ki mu sledi — smrt.

Da si bodo torej mogli vsi državni aktivni in upokojeni civilni in vojaški nameščenci za zimo nabaviti potrebno zalogo masti, krompirja, kuriva in tople obleke, vsaj v najskromnejši meri, ter s tem zagotoviti nadaljni obstanek, prosimo p. n. predsedstvo, da jim izposluje za 1. oktober t. l. nekvarno v resoluciji ddo. Zagreb 23. avgusta t. l. zahtevanemu avtomatičnemu zvišanju draginjskih doklad in v zmislu čl. 51. zakona o draginjskih dokladah z dne 28. februarja 1922. »Službene Novine br. 54 od 10. marca 1922.« enkratna nabavna pri-spevek viznosu trimesečnih osebnih in rodbinskih draginjskih doklad.

Prepis vloge smo priobčili

Savezom v Zagrebu, Splitu, Sarajevu in Novem Sadu ter Glavnemu Savezu v Beogradu v vednost s prošnjo, da takoj predlože predsedstvu finansijskega odbora Narodne skupščine slično vlogo.

Glavni Savez v Beogradu smo pozvali, da poleg tega v dosego nabavnega prispevka najenergičneje tudi po svojem predsedniku intervenira pri vseh parlamentarnih klubih, pri predsedstvu Narodne skupščine in min. sveta, pri finančnem ministru in pri predsedniku finansijskega odbora.

O načinu započete akcije smo prosili obvestila.

F. Pirkmaier (Slovenska Bistrica):

Zadružni sestanek nabavljajnih zadrug v Slav. Brodu dne 20. avgusta 1922.

Kot delegat nabavljajne zadruge v Slov. Bistrici podam sledeče poročilo: Zadružnega sestanka so se udeležili delegati 51 nabavljajnih zadrug. Izmed 9 slovenskih nabavljajnih zadrug so bile zastopane sledeče zadruge: Brežice, Celje, Maribor, Slov. Gradec, Slov. Bistrica, Kočevje, Kranj, Novo mesto in Ljubljana. Poslovni odbor je poročal o težkočah, ki vladajo pri nakupu najvažnejših življenjskih potrebščin. Posebna ovira je, da nekatere zadruge kljub ponovnim urgencam niso naznanile količino potrebščin. V prvi vrsti je potrebno, da se zagotovi potrebna količina, kar je že itak pri današnjih valutarnih razmerah zelo riskantno. Radi dobave moke se je stopilo v stik z ratarsko zadrugo v Vukovaru. Nakupovalo bi se žito, mlelo bi se pod stalno kontrolo enega člana upravnega in nadzorstvenega odbora Saveza. Ratarska zadruha v Vukovaru bi se morala finansirati od Saveza. Pri sedanjih cenah žita bi se lahko nudila zadrugam fina bela moka (dvojno ostra) 25 K pro kg, fina bela moka po 24 K pro kg, krušna moka št. 6 po 22 K pro kg. Glede kolonijalnega blaga, ki se po večini naroča iz inozemstva, bo poslovni odbor ravno tako stopil v stik s kakšno inozemsko večjo zadrugo. Tozadevna pogajanja še niso zaključena. Radi masti se bode vse potrebno ukrenilo in je upati, da jo bodo dobivali za 25 do 30% ceneje kot pri drugih trgovcih. Kakor je poročal šef oddelka za robo, se je manufakturno blago naročilo iz Češkega. (Bog pomagaj! — Op ur.)

Ker še v največ krajih naše domovine nabavljajne zadruge niso ustanovljene, se bo v najkrajšem času razvila posebna agitacija. V to svrhu bo potoval en član poslovnega odbora, ki bo zadruge ustanavljal po osnovnih zadružnih načelih v zmislu zakona in dotičnih odredb. Treba je pred vsem, da se jamstvo zadružnikov in število zadružnih članov zviša; le na ta način je dana možnost, da se zadruge podpro izdatneje kot doslej, to pa potem zvišanja kredita v gotovini ali v blagu. Ravno tako je potrebno, da dobe zadruge enotna pravila, enotno knjigovodstvo in administracijo. Vse to je za tako zadružno organizacijo neobhodno potrebno in izredno važno.

Govorilo se je tudi, da bi se za posamezne pokrajine določili nekaki zadružni ravnatelji, ki bi imeli skrb in nalogo zadrugam dotične pokrajine dodeljevati blago iz Savezovih skladišč. Sprožena je bila tudi misel, naj bi se male zadruge priključile večjim zadrugam ter od istih naročevale blago. Savez pa bi dodeljeval blago le večjim zadrugam v posameznih pokrajinah. Vse to se je prepustilo poslovnemu odboru z naročilom, da celo zadevo čim enostavneje organizira. Delegacije

vseh zadrug so soglasno zahtevali, da se morajo na vsak način nabaviti najvažnejše življenjske potrebščine kakor moka, mast, sladkor, riž, kava itd. Tudi so grajali poslovanje Saveza, ker je v tem oziru še premalo storil. Poslovnemu odboru so se dala dalekosežna pooblastila z naročilom, da o nakupu imenovanih potrebščin poroča upravnemu odboru Saveza tekom 14 dni.

Sklenilo se je napraviti vse potrebne korekture, da se izvoz žita kontingentira. Od izvoznikarjev bi se zahtevalo 10% blaga po minimalnih cenah za nabavljale zadrug in sirmošne sloje, izposlovala bi se oprostitev carine, trošarine (državne in občinske) ter primeren popust pri železniških transportih.

Tozadevna soglasno sprejeta resolucija se bo poslala vsem nabavljalnim zadrugam. Predlogi posameznih delegatov so bili stvarni. Samo želeli bi bilo, da jih v polni meri upoštevata vlada in Savez.

O deputatih, postranskih zaslužkih in o še čem drugem.

Cenjeni gospod urednik!

V 34. številki »Našega Glasa« čitam dvojice, na kar moram odgovoriti.

Prvo je takoj v uvodnem članku, v katerem se v šestem odstavku dobesedno trdi: »Upravno, sodno (?) in finančno uradništvo ima grole plače, le malokateri ima kak približek. Inženjerji pri rudarstvu in gozdarstvu pa imajo svoj razred in deputate: prosto stanovanje, luč, kurjavo, zdravnik, zdravila in so vrh tega organizirani v lastnih zadrugah. Z deputati je marsikdo za dva razreda boljši, zato tudi pri uslužbenecih te vrste ni videti onega vztrajnega priganjanja za zboljšanje plač kot pri nas.«

To je povsem napačno. Ne vem sicer natančno, kako je pri rudarstvu, gozdarstvu in inženjerji pa vsega tega nimamo, izvzemši one, ki so v privatni službi. Niti nimam niti nisem nikdar imel ne prostega stanovanja, ne luči, ne kurjave, ne zdravnik, ne zdravil in tudi ne kakšne posebne zadrug razen morebiti tuptam v hribovskih gozdih pri sečnji, kjer sem se udeležil v boljših časih zadrug s polento in ocvirki. Deputatov torej v Sloveniji nimamo, pač pa jih imajo deloma tovariši šumarji (ne pa inženjerji) v drugih delih države. Naše stremljenje pa gre za tem, da postanemo vendar enkrat enako pravni. Gozdarski inženjerji moramo šešče zmrzovati ob termometru pod ničlo, česar večini drugih uradnikov ni teba. Porabiti moramo veliko več čevljev in krp, za sopihajočo mašino je potrebno tudi več mazila kot za počivajočo itd. Zrak je sicer krasna reč, pa le za nasičen želodec. To napako sem torej moral popraviti, ker nam morebitno zadržanje za to, česar nimamo, ne more koristiti, pač pa škodovati.

Glede t. z. deputatov naj omenim še nekaj. V tobačni tovarni zaposleni nameščenci prejema po navadi nekaj tobaka, železnikarji se zastoni vozijo i. dr. Če tudi dobi go-

zdar, daleč v gozdu, ali rudar v svojem premogovniku za nameček k prejemkom še kurivo, ni vsled tega država na škodi. Vrh tega pa mora imeti daleč zunaj stanujoči gozdar še nekaj vrta za zelenjavo, ki je sicer ne dobi, in tudi druge reči, da ni odvisen od tistih okoličanov, ki jih mora nadzorovati. Od približno 90 državnih gozdarskih uslužbencev v Sloveniji jih je v majhni meri deležno teh dobrin komaj okrog 10, vsi ostali pa smo brez vsega tega.

Res pa je, da pri nas »ni videti« onega stalnega priganjanja za izboljšanje plač. Razlog pa ne tiči v tem, ker imamo dozdevno boljše prejemke, temveč v tem, ker moramo pri majhnem številu državnih gozdarskih inženjerjev opravljati ogromne uradne in poduradne, ne manj važne posle, tako da nam za vsako drugo delo časa primanjkuje.

Govori se vedno o t. z. uradnih »urah«, mi imamo uradne »dneve«, marsikdaj tudi do pozne noči.

S tem sem se že dotaknil tudi druge točke, to je postranskih zaslužkov. Smilijo se Vam, gospod urednik, tisti, ki niso sposobni za drugo delo kot za pisanje. Kaj pa je s tistimi, katerih delo sploh nikoli ne preneha, ki smatrajo za resno dolžnost vse svoje moči posvetiti službi in mladi, neurejeni državi!? In to so posebno vsi akademični gospodarski uradniki! Vsi ti bi lahko en del svojega časa precej drago prodali, ker ga pa nimajo, tega ne morejo in — če so vestni, — tudi ne smejo. Po mojem trdnem prepričanju bomo mogli to priporočati šele v decenijah, ko bode uprava trdna — danes pa nikakor ne. Poznamo žal tudi sistem bakšisev — Bog nas obvaruj! Ti so pokopali že velike in močne države, pa bi lahko tudi našo! Prepričan sem, da boste revidirali svoje stališče, ki gre vsaj predaleč, in privoščili tistim idealistom, ki k ljubujejo času, za njih pošteno delo vsaj — možnost življenja.

Udani Vam

Ing. Ružič.

Vestnik.

Prejeli smo in priobčujemo: Ker ste me v št. 35. našega cenj. glasila opozorili na moj zastanek 40 K, prosim, da me radi izgube rodbinskih doklad s plačilom naročnine počakate. Sem med prizadetimi nižjimi drž. uslužbenci najbolj prizadet. Posedujem malo hišico, od katere sem plačal za leto 1921. 10.37 Din drž. davka; vsled tega zgubim vse rodbinske, draginske doklade. Od 1. maja prejemam torej 88 Din plače in 420 dinarjev osebnih draginskih doklad; od tega se mi pa še na do sedaj nepojasnen način odteguje že šest mesecev po 146 Din kot preužitek na draginske doklade. Čistih prejemam potemtakem 362 dinarjev na mesec. Umevno je, da se s temi prejemki in v teh razmerah družina treh članov komaj teden dni preživi. Prisiljen sem, da se vsak mesec zadolžim in ker ni na razne prošnje nobenih ugodnih rešitev, ozir. pomoči, bom primoran hišo prodati, da pokrijem primanjklaj in poplačam dolgove. Trpi, radi i štiti! — S spoštovanjem J. V., davčni sluga.

Odhodnica tovariša J. Perka v Novem mestu. Po nad 40letni službi je odšel t. višji pisarniški oficijal Josip Perko s 1. septembrom v zaslužni pokoj. Njegovi ožji stanovski tovariši so se zbrali v soboto k prirejeni mu — seveda času in naši

bedi primerni, nad vse skromni odhodnici. Ta odhodnica, mirna, tiha in brez hrušča, — popolnoma nalik njegovi mirni čudi — je pokazala, koliko zaupanja in spoštovanja je jubilar užival med svojimi tovariši. Vse izrečene besede in želje so bile govor srca duši. Dragega tovariša naj usoda ohrani še dolgo vrsto let v vzor ostalim tovarišem in njegovi cenjeni družini na čast in ponos! Ker se je vršilo to slovo tik ob prvem v mesecu, smo oprali svoje žepe do konca in darovali vsak po svoji skromni moči za tiskovni sklad. Nakapljalo se je 350 kron, katere hkrati s položnico nakazujem. — France Adamič.

Polkovnik Josip Milavec umrl. V torek dne 5. t. m. je po dolgi bolezni in strašnem trpljenju izdihnil svojo dušo naš dragi tovariš, polkovnik Milavec. V »Slovenskem Narodu« z dne 5. marca t. l. sem se spominjal pokojnikove 70letnice. Bil je poštenjak, idealist, značajan Krašovec. Po gimnazijski maturi je hotel postati filozof, a vzeli so ga-k vojakom. Ko je dovršil študije v kadetnici, je postal častnik ter dosegel čin polkovnika. Vse življenje pa se je bavil s slovanskimi jeziki, poučeval je tovariše-častnike v slovenščini in ruščini ter bil dopisnik »Slovenskega Naroda« od Jurčičeve dobe do poslednjih let. Pisal je pod pseudonimi »Štefanov«, »Martov«, ali »S. M. J.« v napredne dnevnike, koledar Družbe sv. Cirila in Metoda ter zadnji dve leti prav pridno tudi v »Naš Glas«. Vedno vesel in kavalirski mož mi je bil čisto izdatna pomoč; polovico načrta Zakona o javnih uradnikih (pragmatike), ki ga je objavljalo naše glasilo, je na mojo prošnjo iz srbske cirilice preložil na slovenščino. Bil je več let vzorno delaven predsednik ljubljanske Čitalnice, predsednik ljubljanskega Dramatičnega društva, ustanovnik in agilen odbornik Društva državnih upokojencev, delegat državnih upokojencev v Osrednji zvezi itd. Bil je tudi nekaj let vesten član našega tiskovnega odseka ter je pri vsaki priliki dokazoval, da javni nameščenci ne smejo biti brez svojega glasila. Rad je prihajal k uredniku »Našega Glasa« ter ga bodril in dejanski podpiral v trenotkih, ko se me je lotevalo malodušje. Zlata slovenska duša! Predno je odšel v bolnico, mi je pustil na pisalni mizi svojo posetnico: Jos. Milavec, kr. polkovnik v p. In vrnil se ni več. Mene pa boli srce, da ga nisem posetil, da bi mu zadnjič prijateljski stisnil roko... Naj mu bo lahka domača gruda, ki jo je toliko ljubil! Njegovemu imenu pa ohranimo svetel spomin! — Fr. G.

Občni zbor.

Likvidacijski odbor »Samopomoči« v Kranju naznanja, da se vrši v nedeljo dne 17. septembra 1922. ob devetih dopoldne v prostorih davčnega urada v Kranju izredni občni zbor »Samopomoči«. gospodarske zadrug javnih nameščencev in upokojencev v Kranju, r. z. z o. z. v likvidaciji s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo likvidacijskega odbora.
2. Čitanje računskega zaključka za leto 1921.
3. Slučajnosti.

Obenem opozarjamo vse člane, ki še niso dvignili deležev, naj to čimprej store v Mestni hranilnici v Kranju proti oddaji zadrugne knjižice. Kranj, dne 31. avgusta 1922.

Likvidacijski odbor.

Krojaštvo **Fran Iglič** Krojaštvo
Ljubljana, Kolodvorska ul. št. 28.

delovanje oblek za gospode, otroke in uniforme.
Za dame po najnovejšem modnem kroju.
Lastna zaloga modnega blaga.
— Uradnikom znaten popust. —

 L. Mikuš
Ljubljana, Mestni trg 15.
priporoča svojo zalogo
dežnikov in solnčnikov
ter sprehajalnih palic.
Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Steklenice
od šampanjca in buteljke
kupi v vsaki množini trdka
FR. KHAM, delikatase, špecerija,
vignar
Ljubljana, Miklošičeva c. št. 8.

Priporoča se cenj. občinstvu
špecerijska trgovina
Leskovic & Meden
LJUBLJANA, Jurčičev trg št. 1.

M. Mihelič
LJUBLJANA, Selenburgova ulica.
Specialna trgovina četrarskih izdelkov.
Parfumerija in galanterija.
Edina zaloga jugoslovanskih igralnih
kart.